

3^ο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΣΥΡΟΥ

Τίτλος προγρ/τος : «Το λιμάνι της Ερμούπολης»

Σχ. χρονιές : 2003-2006

Υπεύθυνες καθηγήτριες : Παπαλαζάρου Ευαγ.,

Ιωσηφίδου Μαρία, Ωρολογιά Άννα, Ψιλοπο

Η περιβαλλοντική ομάδα

Βαμβακούρης Δημήτριος, Δάβιος Κωνσταντίνος, Δούκας Ευάγγελος, Ζώρζος Ιωάννης Καραμολέγκος Αντώνιος, Καραμολέγκος Παναγιώτης, Κοντιζάς Δημήτριος, Κρητικός Κωνσταντίνος, Μαραγκός-Μπέλμπας Χρήστος, Μαρίνος Δημήτριος, Μοστράτος Παναγιώτης, Παράβαλος Στυλιανός, Πελέκης Ειρηναίος, Πρελορέντζος Ελευθέριος, Προβελέγγιος Μάρκος, Ρούσσος Ιωσήφ, Ρουσσουνέλος Αποστόλης, Φραγκιάς Μιχαήλ, Χριστοζόφ Ατανάς, Αποστόλου Αγγελική, Αποστόλου Ελεάννα, Γεωργαντζόγλου Ναταλία, Δουρή Αθηνά, Ζώρζου Ιωάννα, Κάιλα Ελένη, Καλαφάτη Ελευθερία, Καστρισίου Μυρτώ, Καραγιάννη Νίκη, Κόνταρη Ανδριάννα, Μανούσου Ευαγγελία, Μπαϊμπά Κατερίνα, Μπελελή Ευαγγελία, Μπορέτσκι Γκιζέλα, Μπουντούρη Τόνια, Πάλλα Μαρία, Παλατιανού Λαμπρινή, Πεχληβάνη Ελένη, Ρουσσουνέλου Πόπη, Τρέινερ Κάρλα, Τσοπανά Αρτεμής, Στεφάνου Μαρίνα

Περίληψη εργασιών

- 1) Ιστορικά στοιχεία για την ίδρυση της Ερμούπολης
- 2) Το Νεώριο και η διαδρομή του από τη ίδρυσή του μέχρι σήμερα
- 3) Η παραδοσιακή ναυπηγική τέχνη στη Σύρο
- 4) Οι ειδικότητες των τεχνιτών που χρησιμοποιήθηκαν στα ναυπηγεία
- 5) Τα είδη των πλοίων που ναυπηγήθηκαν κατά κατηγορία ως προς την αρματοσιά τους,

- τη γάστρα τους και τα πανιά τους
- 6) Επισκέψεις σε μουσεία Σύρου και Άνδρου και στο ΚΤΕ Δραπετσώνας
- 7) Μετρήσεις διαφόρων φυσικοχημικών παραμέτρων του νερού

Αποσπασματικά κείμενα από την εργασία

ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ - ΝΑΥΤΙΛΙΑ - ΚΙΝΗΣΗ ΤΟΥ ΛΙΜΑΝΙΟΥ

Η δημιουργία αλλά και η ύπαρξη της Ερμούπολης οφείλεται κυρίως στο ασφαλές λιμάνι της. Από το Μεσαίωνα ακόμα είχε επισημανθεί η ιδιαίτερης σημασίας θέση του και η ασφάλειά του.

Η Σύρος έχει περιφέρεια τριάντα μίλια περίπου. Στη νοτιανατολική πλευρά του νησιού υπάρχει ένας κόλπος, στου οποίου την είσοδο στέκεται μια νησίδα, που ονομάζεται Φανάρι. Η απόσταση μεταξύ αυτής της ακτής και του νησιού είναι περίπου μια λεύγα και υπάρχει ανάμεσά τους πέρασμα έξι οργιών. Μεταξύ του Φαναρίου και μιας δεύτερης νησίδας, που λέγεται Ασπρονήσι, υπάρχει δίοδος, απ' όπου περνούσαν τα μεγάλα πλοία, που ξεφόρτωναν τα εμπορεύματα στον όρμο που βρίσκεται στο νότιο μέρος του κόλπου. Αυτός ο όρμος έφτανε μέχρι το σημείο όπου δημιουργήθηκε αργότερα η πλατεία Μιαούλη.

Το λιμάνι της Σύρου έχει το πλεονέκτημα πως η είσοδός του βλέπει ανατολικά και προστατεύεται από τους ανέμους. Αρχικά λόγω του μικρού του ανοίγματος δεν μπορούσαν ν' αράξουν σ' αυτό πάνω από δύο ή τρία συνηθισμένα σκάφη, αλλά όταν αργότερα κατασκευάστηκε και τεχνητό λιμάνι μπορούσαν να ελλιμενίζονται πολλά καράβια.

Η ίδρυση της Ερμούπολης χρονολογείται στα πρώτα χρόνια της Επανάστασης του 1821. Ως τότε, το νησί ήταν αραιοκατοικημένο και στην αφάνεια, με τους 4.000 κατοίκους του να συγκεντρώνονται στον έναν και μοναδικό οικισμό της Άνω Σύρου.

Το 1821 όμως αποβιβάζονται στο νησί οι πρώτοι πρόσφυγες, αναζητώντας σιγουριά και ασφάλεια στα κατάξερα αυτά βράχια. Σμυρναίοι και Κυδωνιείς αρχικά, στη συνέχεια όλο και περισσότεροι πρόσφυγες από άλλες πόλεις της Μ. Ασίας και τα νησιά του Αιγαίου, με κορύφωση το διωγμένο και ανυπεράσπιστο πληθυσμό από τη Χίο και τα Ψαρά στα 1822 και 1824.

Το 1829, υπήρχαν ήδη αρκετά κτήρια στο λιμάνι: μικρά σπίτια, όπου έμεναν οι επιβάτες που αποκλείονταν και πίσω τους ο μικρός καθολικός ναός της Ευαγγελίστριας, ένα παντοπωλείο, ένα καφενείο και δυο αποθήκες.

Στο σημείο όπου χτίστηκε το ξενοδοχείο «Ερμής», η ξηρά χωριζόταν με ένα στενό πορθμό, πλάτους είκοσι ποδιών, από μια μικρή νησίδα, πάνω στην οποία υπήρχε ένας μικρός καθολικός ναός του Αγίου Νικολάου και μια οικοδομή που χρησιμοποιούνταν σαν λοιμοκαθαρτήριο. Το νησί ενωνόταν με τη νησίδα με μια ξύλινη γέφυρα. Το 1841, η νησίδα

ενώθηκε με την ξηρά, βάσει σχεδίων του Βαυαρού λιμενολόγου Weiler. Τότε κατασκευάστηκε στη βορινή άκρη της νησίδας και ο πρώτος λιμενοβραχίονας, μήκους είκοσι μέτρων, για να προστατεύει το λιμάνι κυρίως από τους βορειανατολικούς ανέμους. Σημαντικά κτήρια που χτίστηκαν στα 1820 ήταν τέσσερα μεγάλα σπίτια, από τα οποία ένα χρησιμοποιήθηκε σαν Προξενείο της Νάπολης, το άλλο σαν Τελωνείο και το τρίτο έγινε το Δημαρχείο. Υπήρχαν ακόμη δύο καφενεία και, τέλος, ένας ανεμόμυλος.

Ως το πρώτο μισό του αιώνα (1850), Έλληνες από κάθε γωνιά του ηπειρωτικού κορμού αλλά και της νησιωτικής Ελλάδας συνεχίζουν να έρχονται στη Σύρο αναζητώντας, όχι πια προστασία, αλλά μια καλύτερη τύχη.

Η παραδοσιακή ναυπηγική τέχνη, συστατικό στοιχείο του ελληνικού πολιτισμού, εξελίχθηκε και μεγαλούργησε από την αρχαιότητα ως τα μέσα του προηγούμενου αιώνα. Με ιδιαίτερη επαγγελματική ευαισθησία, οι παραδοσιακοί ξυλοναυπηγοί και με εργαλεία, που πολλές φορές έφτιαχναν οι ίδιοι, έχτισαν πλοία με μεγάλη αντοχή στο χρόνο, εξαιρετικής καλαισθησίας και λειτουργικότητας. Χειροποίητα καράβια, ανεκτίμητης αξίας, έργα τεράστιας σημασίας για τη ναυτική μας παράδοση και μάρτυρες ενός πολιτισμού που χάνεται καθημερινά.

Οι Ναυπηγικές και Βιομηχανικές Επιχειρήσεις Σύρου, είναι η εταιρεία που λειτουργεί το ναυπηγείο ΝΕΩΡΙΟ ΣΥΡΟΥ και ελέγχεται σε ποσοστό 100% από την ΝΕΩΡΙΟΝ ΑΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ. Το συγκεκριμένο ναυπηγείο ιδρύθηκε το 1861. Η ιστορία του είναι άμεσα συνδεδεμένη με τις προσπάθειες της Ελλάδας για οικονομική και βιομηχανική ανάπτυξη. Αποτέλεσε στην ουσία την πρώτη βαριά μεταποιητική βιομηχανία στην Ελλάδα. Συνεχίζει δε και σήμερα να αποτελεί τη μοναδική αξιόλογη βιομηχανική επιχείρηση στο Ελληνικό αρχιπέλαγος.

Η ενεργή παρουσία του όλα αυτά τα χρόνια, αποτέλεσε την αιτία για τη δημιουργία στη Σύρο μιας σημαντικής βιομηχανικής παράδοσης στις ναυπηγικές εργασίες, που συνεχίζεται μέχρι σήμερα, καθώς μεταφέρεται από πατέρα σε γιο. Αρκεί να σημειωθεί ότι στο **ΝΕΩΡΙΟ** ναυπηγήθηκε, κατά το τέλος του 19ου αιώνα, το πρώτο στην Ελλάδα μεταλλικό εμπορικό πλοίο, ενώ όλο το 19ο αιώνα και στις αρχές του 20ου, συναγωνίζονταν τον Πειραιά, το άλλο βιομηχανικό κέντρο της χώρας, στις βαριές κατασκευές.